Todays daf sponsored by Comp-U-Plus the lowest price for Linksys/Cisco and electronics - www.compuplus.com
Lilui Nismas R' Pinchas Ben Eliezer Yaakov Reich A"H

אלא *בקשין וכי הא דאמר רב הונא בריה דרב יהושע *האי נמטא גמדא דנרש שריא אמר רב פפא ערדלין אין בהן משום כלאים אמר רבא הני צררי דפשטי אין בהם משום כלאים דבורני יש בהם משום כלאים רב אשי אמר ׳אחד זה ואחד זה אין בהן משום כלאים לפי שאין דרך חמום בכך: אבל לא סנדל המסומר: סנדל המסומר מ״ט לא משום מעשה שהיה אמר אביי ׳סנדל המסומר אסור לנעלו ומותר לטלטלו אסור לנעלו משום מעשה שהיה ומותר לטלטלו מדקתני אין משלחין דאי ס״ד אסור לטלטלו השתא לטלטולי אסור משלחין מבעיא: ולא מנעל שאינו תפור: פשיטא לא נצרכא דאע״ג דנקיט בסיכי: ר׳ יהודה אומר אף לא מנעל לבן: תניא *׳ר׳ יהודה מתיר בשחור ואוסר בלבן מפני שצריך ביצת הגיר ר׳ יוסי אוסר בשחור מפני שצריך לצחצחו ולא פליגי *מר כי אתריה ומר כי אתריה באתריה דמר בשרא לתחת באתריה דמר בשרא לעיל: זה הכלל כל שנאותין בו ביום טוב: רב ששת ׳שרא להו לרבנן לשדורי תפלין ביומא טבא אמר ליה אביי והא אנן תנן כל שנאותין בו ביום טוב משלחין אותו הכי קאמר ׳כל שנאותין בו בחול משלחין אותו ביום טוב אמר אביי תפלין הואיל ואתו לידן נימא בהו מילתא ׳היה בא בדרך ותפלין בראשו ושקעה עליו חמה מניח ידו עליהם עד שמגיע לביתו היה יושב בבית המדרש ותפלין בראשו וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמגיע לביתו מתיב רב הונא בריה דרב איקא היה בא בדרך ותפלין בראשו וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמגיע לבית הסמוך לחומה היה יושב בבית המדרש וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמגיע לבית הסמוך לבית המדרש ׳לא קשיא הא דמנטרא הא דלא מנטרא אי דלא מנטרא מאי איריא בראשו אפילו מחתן בארעא נמי דהא תנן *״המוצא תפלין מכניסן זוג זוג לא קשיא הא *דמנטרא מחמת גנבי ומחמת כלבי הא דמנטרא מחמת כלבי ולא מנטרא מחמת גנבי מהו דתימא *רוב לסטים ישראל נינהו ולא מזלזלי בהו קמ״ל:

הדרן עלך ביצה

בקשין - בגדים קשין שאין מחממים מותר ליכנס עליהן: נמטא - בגד שקורין פלטר״א בלע״ז: גמדא - קשה כמו גמוד מסאני (פסחים דף קי״א.) דבר שהוא כווץ נעשה קשה: דנרש - מקום: שריא - לישיבה שאינו מחמם: ערדלין - ראיתי בתשו׳ הגאונים סרבלין לגבן תחת מנעליהן (*ומולים) עליהם עור של תישים מעובדין תחת קרקעיתן וכנגד העקב של רגל יש שטין אותן של צמר וקורין אותן (א) כמתני׳: אין בהם משום כלאים - דקשין הן: צררי דפשטי אין בהן משום כלאים - בגד כלאים שצוררין בו מעות מותר ליתן בתוכו שהמעות מקשין אותו ואינו מחמם: דבורני - שצורר בהם זרעים: יש בהם משום כלאים - ואסור ליתן בתוך חיקו: אסור לנעלו - ביו״ט: ומותר לטלטלו - דכלי הוא: מעשה שהיה - במסכת שבת פרק במה אשה יוצאה (דף ס.): בסיכי - יתדות קטנות של עץ וי״א תופר שתי תפירות באמצעו ושתים בראשו ושתים בעקבו: ביצת הגיר - גיר מין קרקע המאפיר ביצת כל דבר הגלום ונעשה עב קרוי ביצה מוטל״ש בלע״ז: לצחצחו - להחליקו כדמפרש לקמיה שבמקומו היו הופכים מקום בשר מבחוץ ומקום שער מבפנים ודרך מקום בשר להיות בו מרטים וקליפות קליפות: באתריה דר׳ יהודה בשרא לתחת - לפנים הלכך א״צ לצחצחו: והלא תנן טו׳ - ותפילין אין נאותין בהן ביו״ט כדאמר בעירובין (דף צו.) יצאו שבתות וימים טובים שהן עצמן אות: כל שנאותים בו בחול - שהוא מתקן כל גופו: משלחין אותו ביום טוב - והאי ביום טוב דקתני מאי לאו אנאותין לקמיה קאי אלא אמשלחין דבתריה ולאתויי תפילין אתא דאי נמי מנח להו ביו״ט ליכא איסורא ומיהו סנדל המסומר לא דלא לימא מדאסרו רבנן לנעלו ש״מ מותר לשלחו: היה בא בדרך - בע״ש: מניח ידו עליהם - שלא יראום וחכמים התירו לו להכניסם לעיר דרך מלבוש דהויא העברה כלאחר יד ומשום בזיון: בבהמ״ד - בשדה היה ואינו משתמר: לבית הסמוך לחומה - משנכנס לעיר יתנם בבית הראשון ולא יוליכם עד ביתו: הא דמנטרי - באותו בית הסמוך לבהמ״ד אם נשמרים הם בו יתנם שם: מאי איריא בראשו - שסבור היה מלובש בהן מבעוד יום דהא נקט אביי: אפי׳ מחתן בארעא נמי - אפילו לאחר שקדש היום מצאן מונחים בקרקע התירו לו חכמים להניחן בראשו ולהצניען: המוצא גרס ולא גרסינן המוציא: המוצא תפילין - בשבת בשדה: מכניסן - לעיר: זוג זוג - נותן בראשו אחד ואחד בזרועו כדרך הנותן בחול ומכניסן וחוזר והולך ולובש זוג אחר ומכניסן: תפילין של ראש ושל זרוע קרי זוג זוג: ולא מנטרא מחמת גנבי - ולאשמועינן אביי דהואיל ולא מנטרא מחמת גנבי מלמד שאין בראשו יוליכם עד ביתו אבל אם מניחן שם במקום שהן נשמרין מן הכלבים לא יזוזו ממקומן:

הדרן עלך ביצה

אלא בקשין - משמע הכא דלדבר קשה אין בו משום כלאים וכן משמע ביומא (דף סט. ושם) דקאמר שהכהנים היו מקפלים בגדיהם תחת ראשיהם ופריך הא קא מתהנו מכלאים וכו׳ וכלאה דשמעתא איתא התם כדאיתא הכא ואמר רב אשי קשין בגדי כהונה דקשין הן ותימה דאמר בערכין (דף ג:) הכל חייבין בציצית כהנים לוים וישראלים ופריך פשיטא משום דכהנים הן יהו פטורים ומשני מהו דתימא הואיל וכתיב לא תלבש שעטנז גדילים תעשה לך אימא כל שישנו בלא תלבש שעטנז ישנו בכלל גדילים תעשה לך והני כהני הואיל ואשתרו כלאים לגבייהו אימא לא ליחייבו בציצית קמ״ל דכהנים חייבין והשתא תימה מאי קאמר הואיל ואשתרו כלאים לגבייהו דהלא בגדיהם שהיו קשין וצ״ל דדוקא להציע תחתיהם דהואיל דרכים ליכא אלא איסור דרבנן להציע בקשין לא גזור ומייתי לה הכא וכו׳ נמטא גמדא דנרש שריא גמדא שמתקשה מותר להציע תחתיו כן פרש״י אבל רכים אסורים כדאמר התם דלבדין אסורין מפני שהן שוע וצ״ל דשריא משמע אפי׳ ללבוש ויש לומר דהכי קאמר דשריא אפילו ללבוש ואם תאמר מאי מייתי מהא גמדא דנרש וכו׳ והא פירש דקשין שמותרין דוקא להציע תחתיו אבל ללבוש אסורין וי״ל דגבי [*בגדי כהונה] מיירי שהוא שוע טווי ונוז ואז יש בו איסור כלאים מדאורייתא וכיון שהן אסורין מן התורה א״כ אפילו קשין אסורין בלבישה ובהעלאה אבל גמדא אינו אלא דרבנן כדאמרינן בנדה (דף סא: ושם) דמדאורייתא בעינן שיהא שוע טווי ונוז והא דקאמר הלבדים אסורים מיירי דוקא דרבנן וכיון דרכים ליכא אסורא אלא דרבנן אפי׳ בלבישה בקשין לא גזור והני פורפויינט״ש שקורין באשכנז דמולי״ש שאינו נעשים דפעמים שיש בהן צמר יש לומר הואיל ואם עושין קרע קטן מוליכין אותו דרך הקריעה דחד מסוך צריך לחבירו שרי אבל אם היו מסומין בהן תפיסה קטנות של בגד צמר ואז (ב) שיהא אסור:

הכי קאמר כל שנאותין בחול וכו׳ - ואתי לאתויי תפלין דמשלחין אותן דהא אפילו אם מניח אותן ליכא איסורא אבל לא תני לאתויי סנדל המסומר דודאי יהא אסור לשלחו דאי שרים לשלחו אתי לנעלו דאיכא איסורא בדבר זה *) אבל תפלין *(כיון דשבת ויום טוב לאו זמן תפלין הן) מכל מקום ליכא איסורא *להניחן:

היה בא בדרך ותפלין בראשו ושקעה עליו חמה וכו׳ או יושב בבית המדרש וכו׳ - פרש״י דקרייתא מיירי בערב שבת דשבת לאו זמן תפלין וכי בא בדרך ושקעה עליו חמה התירו לו להביאם לעיר הואיל ומביאם כלאחר יד ולפ״ז קשה דא״כ אמאי נקט גבי בא בדרך ושקעה ולגבי יושב בבית המדרש וקדש היום כיון דטעמא דתרוייהו שוין אמאי שני בלישניה לכ״נ ובא בדרך ושקעה מיירי בחול והואיל ושקעה חמה יש לו לסלקן וקמ״ל דלילה לאו זמן תפלין הוא ואם תאמר לו מיירי בחול אמאי אינו מביא אותם בידו וי״ל דלמא מסתלפי ליה מידיה והא דיושב בבית המדרש נקט וקדש היום דבע״ש מיירי וקמ״ל דשבת לאו זמן תפלין הוא:

*)[ועי׳ תוס׳ שבת ס. ד״ה לא נכ:ל]

הדרן עלך ביצה

רבינו חננאל

שהכהנים מתחממים בבגדי ופרקינן אלא הא כלאים שמנינו שמותר להלביש ביו״ט מעשית קשות הן וכדרב הונא דאמר נמטא דנרש שריא׳ פי׳ הלבדין שעושין בנרש׳ אע״פ שהן כלאים מותר להשתמש בהן מפני שהן חזקים׳ ואין נימא נשפכת מהן: ושנינן ערדלין וצררי דפשטי ודבורני אין בהן משום כלאים לפי שאין דרך חימום בכך׳ אמר אביי סנדל המסומר אסור לנעלו משום מעשה שהיה ומפורש בשבת בפרק במה אשה יוצאה ומותר לטלטלו מדתנן אין משלחין אותו ביו״ט דאי ס״ד אסור לטלטלו שלוחי מיבעי ליה׳ ולא מנעל שאינו תפור אע״ג דנקיט בסיכה פי׳ חוטים ביתדות׳ תניא ר׳ יהודה אוסר (לנ״ם שלו שליחי מבעי״א) במנעל לבן כשהוא חדש מפני שצריך ביצת הגיר ור׳ יוסי אוסר במנעל שחור כשהוא חדש שצריך שיהו מצחצחין אותו באתריה דר׳ יוסי *) (כרביעתו) במקום השיער ואין צריך אלא צחצוח בלבד ובאתריה דר׳ יהודה בבשרא וצריך ביצת הגיר ללבנו: ירושלמי תני אין סורקין את המנעל מן הראשים ביו״ט אבל מסרקין בחולו של מועד כדי להעמיד חלב אם אתה אומר אף הוא חולב ומעמיד מי״ם לתל׳ תני ר׳ חלפתא בן שאול תכשיטין אסור לשלחן עד בדין תכשיטין של זהב ואפילו תכשיטין של כסף׳ **) א״ר חזקיה פלין דקיקן הוון מתרבין ברוחיה דרבי ירמיה אתא שאיל לר׳ זעירא א״ל לא תיאסר ולא תשתרי זה הכלל כל שנאותין משלחין אותו ביו״ט רב ששת שרא להו לרבנן לשדורי להדדי תפלין ביו״ט ואמר כך פי׳ המשנה כל שנאותין בו בחול משלחין אותו ביו״ט׳ אמר אביי היה בא בדרך ותפלין בראשו ושקעה חמה מניח ידו עליהן עד שמגיע לביתו. היה יושב במדרש ותפלין בראשו וקידש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמגיע לביתו מיחיבי היה בא בדרך ותפלין בראשו וקדש עליו [היום] מניח ידו עליהן עד שמגיע לבית הסמוך לחומה היה יושב במדרש ותפלין בראשו וקידש עליו היום [מניח ידו עליהן] עד שמגיע לבית הסמוך לבית המדרש׳ ופרקינן לא קשיא הא דתני עד שמגיע לבית הסמוך לחומה ולבית הסמוך לבית המדרש מקום שמשתמרין מחמת גנבי וכ״ש מפני כלבים׳ והא דאמר אביי עד שמגיע לביתו כשאין שם בית סמוך לבית המדרש אלא מקום שהוא בית שישמר מפני הכלבים׳ אבל מפני הגנבים לא כיון דהיכא גנבי נינייהו לא מזלזלי בתפילי יגידם לכם קמ״ל דלא: הדרן עלך ביצה שנולדה ביום טוב

עין משפט
נר מצוה

קכד א מיי׳ פ״י מהל׳ כלאים הלכה יג סמג לאוין רפג טוש״ע יו״ד סי׳ שא סעיף א:

קכה ב מיי׳ שם הלכה יט וסמג שם טוש״ע שם סעיף יד:

קכו ג מיי׳ פ״ט מהל׳ שבת הלכה ג [לא מצאתי בהרמב״ם להסור לנעלו ועי׳ תוי״ט ד״ה סנדל]

קכז ד ה מיי׳ פ״ה מהלכות יו״ט הל׳ ו סמג לאוין עה טוש״ע א״ח סי׳ תקטו סעיף ג:

קכח ו ז מיי׳ פ״ט מהלכות שבת הל׳ כו סמג לאוין סה טוש״ע א״ח סימן רסו סעיף י [רב אלפס הל׳ תפלין דף קד: ובהל״ש שם סימן יז ובעירובין פ״י דף קכב. ובהל״ש שם סימן ג]:

קכט ח מיי׳ שם הלכה כג וסמג שם טוש״ע שם סימן שא סעיף מב:

ס״א ויגן

ס״א הא דלא מנטרא מחמת גנבי ומחמת כלבי והא דמנטרא מחמת כלבי ולא מחמת גנבי [מהרש״ם]

[ומתוך דברי התוס׳ ד״ה כל שנאותין וכו׳ תבלא שלא תחין ישנו ע״ז פי׳ נכון ע״ש]

מסורת הש״ס

[ופולין]

יומא סט.

[תוספתא פ״ג ע״ש]

[פסחים נ. וש״נ]

שבת סב. עירובין צז.

[ע״ז ס. מ״ש ועי׳ מ״ש תוס׳ ב״ב כב. ד״ה רבי אליעזר]

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה ערדלין וכו׳ וקורין אותן ערדלין כצ״ל: (ב) תוס׳ ד״ה אלא וכו׳ צמר ואז אסור כצ״ל ותיבת שיהא נמחק:

גליון הש״ס

גמרא רבי יהודה מתיר בשחור. עיין בב״ק דף נט ע״ב תוס׳ ד״ה זהוב פירש:

---

*) נמצא שכן גר׳ י״ל ליתא בגמרא הכי [illegible] ולית איך נהגות [illegible] . **) בירושלמי איתא אמרין בשם ר׳ ירמיה אסור ואמרין משמיה דר׳ ירמיה מותר א״ר חזקי׳ אנא וכו׳ פלין דקיקן וכו׳.

Copyright (c) www.e-daf.com